

Stručné vyhodnocení provozního odzkoušení ochrany kritických úseků komunikací Ústeckého kraje před volně žijící zvěří s pomocí pachových ohradníků 2010

Bezpečnost na silnicích poměrně znatelným způsobem ovlivňuje pohyb volně žijících živočichů po krajině. Jejich trasy jsou jen těžko změnitelné, mají svoji logiku. Jsou to cesty z místa klidu a bezpečí do míst pastvy a za vodou, v období páření pak vyhledávání vhodného partnera. Tyto trasy lze v přírodě nalézt ještě z dob, kdy o automobilech a silnicích pro ně nikdo neměl ani potuchy.

Civilizace vstoupila do přírody a přivodila si další rizika pro svoji existenci. Srážky vozidel se zvěří jsou způsobeny člověkem, nikoliv zvěří. A tak člověk autodopravou výrazně ovlivňuje jak přirozenou populaci volně žijících druhů zvěře, tak také ohrožuje sám sebe.

Policie ČR zaznamenává ročně kolem dvou set tisíc dopravních nehod, na nichž se asi pěti procenty podílejí srážky s volně žijícími živočichy. Tyto statistické ukazatele ukazují, že v řadě honiteb, které jsou protnuty komunikacemi, vznikají výrazné ztráty na zvěří a na ostatních volně žijících živočiších, ale také je ohrožen motorista. Přitom je evidována jen zvěř – tedy srážky, která zůstala ležet přímo na vozovce nebo v nejbližším okolí a kterou nestihli řidiči odvézt.

Z hlediska vegetačního období dochází ke střetu s drobnou zvěří nejčastěji brzo na jaře, kdy v okolí vozovek, vlivem teplotní inverze, raší nejdříve rostlinný pokryv a dále v létě, kdy v bezprostředním okolí silnic dozrávají semena a plody planých druhů rostlin, bylin či keřů.

Z klimatického hlediska dochází nejčastěji ke střetům v období po deštích či bouřce, kdy především bažantí slepice vodí kuřátka na otevřené plochy, aby rychleji oschla. V zimním období tmavý asfaltový podklad na rozdíl od okolního prostředí přitahuje víc sluneční paprsky a jeho povrch vyřazuje víc tepla než okolní prostředí a zvěř se k němu chodí vyhřívat. Kromě toho zvěř láká i prosolené okolí silnic.

U spárkaté zvěře dochází nejčastější kontakty motoristů se srnčí zvěří na přelomu července a srpna (až polovina) a v období října – listopadu (cca čtvrtina). V prvním období nastává u srnčí zvěře říje, při níž se podstatně zvyšuje pohyb zvěře, zejména při pronásledování srny srncem, kromě toho jsou v té době na polích intenzivní polní práce a lesy bývají plné turistů, houbařů a různých zájmových sportovních skupin.

V říjnu dochází k intenzivnímu pastvení zvěře před zimním obdobím a tudíž opět ke zvýšené migraci zvěře zejména do nesklizených porostů kukuřic, či na plochy oseté atraktivními plodinami, např. řepkou či vojtěškou. V případě příhraničních oblastí pak k přesunu na nesklizené či na zimu oseté plochy v sousedním Německu.

Ke zvýšení rizika srážek motoristů se zvěří přispívají i zarostlé a neudržované násypy a příkopy kolem cest, takže je opravdu těžké přebíhající zvěř včas zahlédnout a prakticky většinou již nelze střetu se zvěří zabránit.

Škody na majetku a zdraví motoristů je možné částečně omezit. Ale ne všude je možné účelně využít technických prostředků, jakými jsou např. odrazová zradidla, která odráží do porostů světelné záblesky z projíždějících vozidel. V zimním období se jako nejvhodnější jeví tzv. odváděcí krmení v porostech minimálně ve vzdálenosti cca 100 m od komunikace, případně po dohodě s vlastníkem nebo nájemcem zemědělských pozemků je vhodné odkrýt ozimy zapadlé sněhem kolem lesních porostů.

Jsou však místa, kde v přechodu zvěře přes silnici nic nezabrání. Tyto úseky by měly být označeny jako úseky s vysokým nebezpečím srážky s volně žijící zvěří včetně případného snížení povolené rychlosti. S tím, že by pomohlo i to, kdyby pojišťovny poskytující pojištění na srážku se zvěří, takovéto úseky vyloučily z pojištění a podílely se na jejich vyznačení.

Podřipské zájmové sdružení nájemců honiteb po ověřování masového použití pachových oplocenek – v roce 2009 na cca 150 km - přešlo **v roce 2010** k praktickému ověření těchto „svodidel“ **na cca 250 km silnic** především nižšího řádu v oblastech ve správě devíti obcí s rozšířenou působností. První nástřik byl proveden těsně před srnčí říjí (začátek července), druhý v září. Pro první nástřik byl použit přípravek Duftzaun-Schaum (originál pěna s koncentrátem), při druhém byl již jen přidán koncentrát.

Termín „svodidla“ je použit záměrně, neboť cílem těchto pachových zábran je „svést“ volně žijící zvěř, či odklonit jejich tisícileté trasy, z míst kde jsou jen těžko včas postřehnutelné na místa s bezpečnějším přechodem komunikace. Některé honitby mají s touto praxí tří či dvouletou praxi.

V roce 2010 byly oplocenky aplikovány na cca 250 km, z toho na sto kilometrech poprvé. Na ošetření se podíleli myslivci z 95 honiteb zejména z oblasti Dolnooharské pánve a na ni navazující míst. O zapojení v převážné míře rozhodovala aktivita státní správy myslivosti a ochota odborů dopravy jednotlivých ORP podílet se na nákladech. Celkem bylo na materiál a vedlejší výdaje vydáno 295.000,-- korun, na jejichž pokrytí se podílel Krajský úřad Ústeckého kraje částkou 180.000,-- tj. 61 %, o zbývajících výdajích se rozdělili poměrně jednotlivé městské úřady.

Z předchozích, i zkušeností z roku 2010, lze vyvodit některé závěry:

- 1) Pachové oplocenky mají pozitivní vliv na snižování nehodovosti na komunikacích způsobenou srážkou dopravního prostředku s volně žijící zvěří.
- 2) Pachové oplocenky nejsou stoprocentním garantem v odrazení zvěře od přechodu komunikace.
- 3) Pachové oplocenky jsou pro zvěř průchodné, působí především tím, že zvěř před nimi zbystří na maximum a pokud může tak „překážku“ obejde, nebo naopak ji překonává v maximální rychlosti.
- 4) Pachová oplocenka zužuje migrační koridor do relativně úzkého úseku a tak ho do určité míry „posunout“ dále za horizont, za nepřehlednou zatáčku, či dál od jinak nebezpečného a nepřehledného úseku.
- 5) Obejití „překážky“ je to, čeho je třeba při ochraně zvláště rizikových míst využít.
- 6) Místa obcházení jsou ale také místem zvýšené koncentrace, tedy i nárůstu rizika srážek, proto by měla být opatřena varováním či příkazem pro řidiče.
- 7) Pachové oplocenky se minou účinkem na dlouhých rovných úsecích vedoucích poli či lesy. Takovéto úseky, pro snížení nehodovosti, je třeba vyznačit jak výstražnými tak příkazovými značkami.
- 8) Pro pachové oplocenky platí, že je nutné jejich aplikaci opakovat alespoň dvakrát za rok.
- 9) Materiálové náklady na 1 km ošetřených silnic se pohybují na úrovni 1.000,-- Kč za rok.
- 10) Pachová oplocenka dokáže účinně zabránit srážkám se zvěří spárkatou, reaguje na ni i drobná zvěř.
- 11) Místa, kde byla v předchozím období oplocenka použita, si zvěř pamatuje a vyhýbá se jim.
- 12) V souvislosti s pachovou oplocenkou je třeba informovat nezasvěcené, vyhneme se tím vzájemným nedorozuměním a maření práce zasvěcených.
- 13) Pachové oplocenky dokázaly spojit ke spolupráci vědecké pracovníky, myslivce, úředníky a motoristy.
- 14) Pachové oplocenky dokázaly vzbudit zájem médií, zejména novin.

- 15) Pachové oplocenky nejsou všelékem, obrovskou úlohu mají autoškoly a různé motoristické organizace a pořady v médiích.
- 16) Při použití Duftzaun-Schaum (originál pěna s koncentrátem) doporučujeme do dvou měsíců přidat Duftzaun-Konzentrat.
- 17) Výhodou přípravku Duftzaun-Schaum má být až pětiletá životnost základní nosné pěny. V roce 2009 jsme použili běžnou stavební montážní pěnu a přidali koncentrát, v roce 2010 Duftzaun-Schaum.
- 18) Volba použití přípravku a technika je odvislá od místa aplikace. S „oplocenkou na kolíčkách“ lze manipulovat podle porostů na polích, je přenosná.

V následujícím předkládám příklady hodnocení z jednotlivých honiteb, které se ochrany vozovek účastnily.

ORP MěÚ Varnsdorf

Pachové ohradníky byly aplikovány poprvé. Snížení ztrát na zvěři lze odhadnout v částce přes 300 tisíc korun. Ocenění vychází z ceny dle sazebníku upytlačené zvěře Ministerstva zemědělství.

Všichni zúčastnění považují provedená opatření za velmi účinná a zvěři i motoristům prospěšná a doufají, že akce bude pokračovat i v dalších letech.

Honitba Varnsdorf

Škody klesly oproti pozorování z posledních 3 let o **50%** vliv se projevil hlavně na zvěři srnčí /v minulosti cca 10 - 12 případů, letos zatím 5 ks. Úhyny u jelení zvěře jsou stejné, jde o 2 kusy každoročně; úhyny u černé zvěře jsou stejné 3 dospělé kusy, 3 selata - u černé zvěře jde o přecházení ve větším rúdlu, který je roztažen na 10 - 15 m na délku, poslední kusy jsou tak ohrožené téměř vždy.

Honitba Chřibská

Za honitbu Chřibská sděluji, že na dvou úsecích silnice z Rybniště do Chřibské a z Chřibské na Č. Kamenici v době od aplikace pachového ohradníku do současné doby bylo potvrzeno zabití 2 ks srnčí zvěře a to zejména v době říje oproti minulosti kdy ve stejném období bylo při dopr. nehodách zabito v průměru 11 ks (**80%**) Což si myslím je docela úspěch

Honitba Horní Podluží

My jsme provedli aplikaci pachových ohradníků v doporučených vzdálenostech na zatlučené dřevěné tyče a stromy koncem dubna a to v úseku ze Studánky do Dolního Podluží na silnici č. 9 a dále podél trati od silnice č. 9 cca k domu Slávka Šedého v Horním Podluží.

Po sledovanou dobu cca 2 měsíce byla účinnost pachového ohradníku velice dobrá. V této době se zvěř v okolí těchto pachových ohradníků vůbec nezdržovala, komunikaci ani trať nepřecházela a nebyl zaznamenán ani jeden případ sražení zvěře autem či vlakem (100%). Pro doplnění uvádím, že v těchto úsecích jsme v předešlém mysliveckém roce zaznamenali 3 ks sražených srn 1 ks sražený srnec a 1 ks sražený lončák.

Honitba Jedlová

Aplikace v krátkém nepřehledném úseku, v minulosti každoročně 1 až 2 kusy sražené zvěře, letos ve stejném období nic (**100%**).

ORP MěÚ Roudnice n. L.

V rámci působnosti MěÚ Roudnice n. L. se pachovými oplocenkami pracuje již čtvrtý rok, druhý rok pak v téměř celém potřebném rozsahu. Za tu dobu se množství srážek motoristů se zvěří výrazně snížilo.

MS Lounky

Pachové ohradníky používáme v úseku mezi obcí Chodouny a křižovatkou na Polepy. Na uvedeném úseku docházelo až k deseti střetům srnčí zvěře s vozidly. Po aplikaci ohradníku zde došlo jen ke třem střetům .

Honitba Krábčice

Před aplikací pachových ohradníků jsme jenom na cca 2 km úseku silnice Roudnice n. L. - Mělník měli každý rok úhyn srnčí po střetu s auty 8 - 10 ks, a k tomu počítám, že o dalších 5 - 7 kusech jsme nevěděli. Připočítám-li k tomu další, méně frekventované komunikace, byl to ročně téměř celý plán odlovu.

Na úsecích kde byl pachový ohradník podán v loňském roce 2009 sražený 1 ks srnčí zvěře, v letošním roce 2010 - 0 ks.

Honitba Sovice - Vrbice

Pachové ohradníky instalujeme asi na 10 km silnic s velkým provozem. Před aplikací docházelo ke střetům hlavně se zvěří srnčí a občas se zvěří černou. Po aplikaci pachových ohradníků ke střetům s černou zvěří nedochází a u srnčí zvěře se střety snížily o polovinu. Nejhorší je v době srnčí říje a od listopadu do konce roku. Před aplikací ohradníku to bylo ročně 10 až 15 ks v dnešní době se jedná o 7 ks srnčí zvěře hlavně o zvěř holou a mladou.

Honitba Podháj Kleneč

Pachové ohradníky jsou velice účinné, díky nim klesly škody z 8 ks srnčího na 1ks

1. úsek Kleneč – Vražkov kde silnici po obou stranách lemuje les v délce 300 m úhyn 1ks
 2. úsek Roudnice – Račiněves kde silnice tvoří hranici mezi pozemky zarostlým křovím a polem v délce 400 m úhyn 0 ks
 3. úsek Krabčice – Bezděkov kde silnici po obou stranách lemuje les v délce 250 m úhyn 0 ks
- Považujeme to za velice dobrý výsledek a věřím v další pokračování.

Honitba Libotenice

Aplikovali jsme pachový ohradník v délce 2x 1 km. V prvním úseku, (Libotenice - Nučnický) kde silnice tvoří hranici lesa a zvěř zde vychází k vodě, docházelo ročně okolo deseti zjištěných srážek. Zejména na jaře a v době říje. Po letošní aplikaci pachového ohradníku eviduji k 13. 12. 2010 **tři** sražené kusy srnčí zvěře.

V druhém úseku, (Rohatce – Roudnice n/L) kde silnice tvoří hranici mezi pozemky zarostlými křovím a polem, jsem ročně evidoval čtyři až pět kusů srnčí zvěře. Zejména na jaře a v době říje. Po jarní aplikaci pachového ohradníku eviduji k 13. 12. 10 **dva** sražené kusy srnčí zvěře.

MS Dušníky

V honitbě MS Dušníky byly v roce 2010 pachové ohradníky aplikovány na třech místech.

1. Podél hranic honitby, které tvoří dálnice D8 aplikací na svodidla a paty směrových sloupků.
2. Na komunikaci II / 608 v úseku km 38,548 – 37,798 aplikací na porost podél komunikace po obou stranách komunikace.
3. Na komunikaci II / 246 v úseku km 34,325 – 34,525 aplikací na porost podél komunikace na jedné straně komunikace.

V úseku 1. došlo k celkové redukci střetů automobilů se zvěří cca o 70 % a to zejména u zvěře drobné (zajíc) a u zvěře spárkaté (srnčí). U zvěře černé (prase) nedošlo k výraznějšímu snížení střetů. Nutno ovšem dodat, že u zvěře černé šlo převážně o střety s mladou zvěří, selaty do 30 kg.

V úseku 2. došlo pouze k jednomu vážnějšímu střetu s černou zvěří o váze 70 kg. Střet byl s nákladním automobilem, takže nevznikla žádná škoda na vozidle. U zvěře srnčí nebyl zaznamenán žádný střet. U drobné zvěře zejména u zajíců byl zaznamenán pouze jeden případ oproti šesti případům před aplikací. Aplikací přípravku bylo docíleno převedení přechodu zvěře do přehlednějšího úseku vozovky.

Honitba Kněždola se sídlem Nové Dvory

Pachové ohradníky se velice osvědčily, díky němu klesly škody ze 6 ks srnčí na 2 a u černé na 1.

A to je jen odhad dřívějších škod, protože nenahlášené mohly být ještě vyšší. Jsme honitba u dálnice-neoplocené úseky, nejedná se tudíž jen o škody na zvěří, ale i na majetku. Přínos je veliký. Cca 50.000,-Kč. Tímto děkujeme všem, kteří se podílejí na zajištění koncentrátu.

Ohře Břežany

Pachové ohradníky se dávaly na úsek 4km. Výsledek byl velmi dobrý.

Na úseku nebyl sražen žádný kus srnčí zvěře. Pro další roky jsme pro, aby se pachové ohradníky dávaly dál.

MS ŘEDHOŠŤ

Myslivecké sdružení Ředhošť mělo před aplikací pachových oplocenek hlášeno ročně osm až deset střetů dopravních vozidel se srnčí zvěří. Tím docházelo ke značným materiálním škodám na vozidlech tak i na srnčí zvěří. Po aplikaci pachového oplocení se střety motorových vozidel se zvěří omezily a tím se značně snížily škody jak na vozidlech, tak na srnčí zvěří. Proto chceme i nadále pokračovat v aplikaci pachových oplocenek na všech krizových místech v naší honitbě a tím přispět k větší bezpečnosti silničního provozu i k ochraně zvěře

Honitba Kostomlaty p. Ř.

Pachový ohradník je aplikován v honitbě zhruba na dvou kilometrech vysoce frekventované silnice Roudnice n.L. – Mělník v místě těsně navazujících křovin a remízků. V roce 2008 bylo na tomto úseku evidováno osm nehod zapříčiněné srážkou srnčí zvěře s dopravním prostředkem. Loni dvě, v roce 2010 to byla pouze jedna nehoda a to těsně na hranici ošetřeného pásma.

Honitba Na Ladech Černěves -Vědomice

Používáme pachový ohradník od počátku roku s pravidelným nástřikem po třech měsících na kraji lesy podél vozovky Vědomice – Chodouny po obou stranách v celkové délce cca 4 km. Úspěšnost cca 80% pokud nebyla zvěř vytlačena pod kola aut volně venčenými psy a houbaři v lese.

Krizový úsek křižovatka Vědomice – Kyškovice nelze ohradit. Řešení je ve snížení rychlosti a osazení dopravních značek Pozor zvěř.

MS Podřipsko Bechlín

Aplikace byla podána na všech komunikacích katastru Bechlín, Předonín, Dobříň. Mimo úseku silnice od Masokombinátu Procházka po křižovatku silnic Bechlín- Dobříň byl zjištěn 1 ks úhynu srnčete z důvodu střetu s motorovým vozidlem. Na komunikaci od masokombinátu došlo asi k 7 případům úhynu srnčí zvěře, zde se aplikace minula účinkem. Důvodem bylo, že na Dobříňské straně byla kukuřice a zvěř tam přetahovala. Před třemi roky jsme požádali o přidělení dopravní značky „pozor zvěř“. Oddělení dopravy MěstÚ Roudnice n. L. to schválilo, ale na správě silnic se na to vybodli ani mi neodpověděli.

Honitba Bažantnice Budyně nad Ohří - Písty

Aplikace pachového ohradníku v naší honitbě je v krátkém úseku, ale frekventovaného místa. Přesto v tomto úseku po aplikaci pachů nedošlo k žádnému střetu zvěře s vozidly. Jelikož jsme pronajímateli honitby pouze dva roky, můžeme hodnotit jen toto krátké období jako 100 % úspěšné.

Honitba Ledčice-Jeviněves

Pachové ohradníky byly v honitbě Ledčice – Jeviněves aplikovány v délce přibližně 1 km na silnici E55 od vjezdu do pískovny po autobusovou zastávku Mnetěš. V letech před používáním pachových ohradníků docházelo ročně k desítkám menších, či větších srážek motoristů se srnčí či zaječí zvěří. Po použití pachových ohradníků jsou srážky sporadické a děje se tak v době, kdy končí účinnost ochranné látky. Význam a přínos používání pachových ohradníků je neoddiskutovatelný.

ORP MěstÚ Litoměřice

MS Háje Račice

V úseku umístění pachových ohradníků došlo k jedné srážce auta se srnčí zvěří. V dřívějších letech to bylo tak pět srážek. Vzhledem k tomu, že nelze uzavřít celý úsek vedoucí přes lesy, došlo ke dvěma srážkám na úseku bez ohradníků.

Považuji to za velmi dobrý výsledek.

Myslivecké sdružení HUMBERK

V roce 2010 poklesl úhyn zvěře, převážně srnčí o 15 ks proti předešlým sledovaným rokům kde bylo v průměru usmrceno 20ks. Máme zájem v ochraně pokračovat vzhledem k zvýšenému provozu na silnicích kolem Lovosic.

Honitba Hoštka

V roce 2010 byly pachovým ohradníkem ošetřeny 2 úseky a to cca 1km silnice **Hoštka - Štětí (štětský kopec)** a 1,5km úseku silnice **Hoštka – Malešov**. Repelent byl aplikován na dřeviny rostoucí okolo silnic. Tak jako minulý rok, nedošlo v těchto lokalitách k žádným srážkám vozidel se zvěří. V letech předchozích to byly 2 – 3 případy. Jediný ohlášený případ srážky se zvěří byl na silnici Hoštka – Malešov na přehledném úseku silnice asi 80m od míst s aplikací repelentu. Mohu tedy konstatovat, že účinnost v letošním roce byla **100%**.

Honitba TRÁVČICE

Aplikovali jsme ohradníky v délce 2 krát 1 kilometr. V prvním úseku Nučnický - Libotenice, kde přechází zvěř z lesa přes chmelnici k Labi, jsme v minulosti zaznamenávali okolo 6 ks poražené srnčí zvěře. Po aplikaci pachového ohradníku nebyl zaznamenán žádný úhyn.

V druhém úseku Severofrukt Terezín, kde zvěř přechází z lesa do polí, která byla především osetá kukuřicí byl sražen 1ks srnčí zvěře. Oproti dřívějším 10 ks.

Bylo zde ale sraženo 11 selat a 2 bachyně.

Honitba Újezd – Mezilesí

V roce 2010 byly aplikovány pachové ohradníky v délce 2km na silnici Chebuz – Veselá a Křešov – Lomy.

V minulých letech pocházelo v těchto místech ke střetům se srnčí a zaječí zvěří 10x až 14x/rok. Za rok 2010 se v dané lokalitě s pachovým ohradníkem stal 1 případ srážky se srnčí zvěří.

ORP MěstÚ Lovosice

Honitba Český Granát Podsedice

Pachový ohradník byl aplikován v honitbě zhruba na 3 kilometrech vysoce frekventované silnice č. 34 Lovosice – Most, v místě pravidelných migrací zvěře srnčí a černé. V uvedeném úseku jsou na 3 místech, v přehledných úsecích, ponechány zhruba 200 m přechody (bez pachových ohradníků). V roce 2008 jsme na uvedeném úseku zaznamenali úhyn 25 kusů, v roce 2009 to bylo 11 kusů a v roce 2010 celkem 18 kusů, i přesto, že pachové ohradníky byly aplikovány dle návodu a po 2 měsících obnovovány.

Náš úsek je typickým příkladem komunikace, pro jejíž bezpečnost jsou třeba jiná opatření, například snížení povolené rychlosti apod.

Honitba Klapý

V honitbě HS Klapý bylo ošetřeno pachovými ohradníky 2,5 km. V minulých letech docházelo k značným ztrátám na srnčí zvěři. Před aplikací 13 ks, po aplikaci se snížily ztráty na 3 ks.

Honitba Jezerka

Honitba s největším podílem usmrcené zvěře dopravními prostředky z honiteb v působnosti ORP MěÚ Lovosice. Úsek Jenčice – Čížkovice velice frekventované silnice Lovosice – Most

znamenal v předchozích letech až 100% úhyn především srnčí zvěře v důsledku střetu s motorovými vozidly (15 – 17 ks). Uživatel úsek ošetřil doporučeným způsobem na dřevěných kolících po 20m a doprovodné zeleni oboustranně již potřetí s výrazným snížením frekvence srážek motoristů se zvěří. V roce 2010 pouze tři kusy.

Honitba Čížkovice – Úpohlavy

Honitba sousedící s honitbou Jezerka. Na téže silnici v úseku Čížkovice – Sulejovice obdobný problém se srnčí zvěří a to i přesto, že z větší části je silnice ohrazena svodidly. Pachový ohradník aplikován na dřevěné kolíky a svodidla. Úhyn v roce 2010 pouze 1 kus. Dále ošetřen 1,5 km dálniční přívaděč Sirejovice – Lovosice. Úhyn nezaznamenán žádný.

Honitba Vlastislav

Honitba bez frekventované silniční sítě. Pachový ohradník aplikován na doprovodnou zeleň a dřevěné kolíky pouze v nepřehledných místech. V roce 2010 enormní nárůst škod černou zvěří zejména na obilovinách. Pachový ohradník pokusně aplikován i mimo vozovky na hranicích pole-les. Účinnost u černé zvěře časově omezena na cca 14 dnů.

Honitba Vrbičany

Pachovými ohradníky ošetřeny jak dlouhé rovné úseky silnic, tak nepřehledné úseky a to v celkové délce 5 km. Vizualně pozorována účinnost pachových ohradníků na srnčí zvěř i na dlouhých úsecích. Snížení ztrát na srnčí zvěří cca o 90% (v roce 2010 sražen pouze 1 kus srnčí zvěře oproti 4 – 5 kusům v předešlých obdobích).

Honitba Březina

Pachovým ohradníkem ošetřen 4,5 km úsek vozovky. V roce 2010 zaznamenán úhyn 5 ti kusů (3 kusy srnčí zvěře a 2 kusy mufloní zvěře). Oproti průměru předešlých let se jedná o 50% snížení ztrát. Zajímavostí je, že přestože jsou v honitbě podstatně vyšší stavy daňčí zvěře oproti zvěři mufloní, nedošlo na komunikaci k žádnému úhynu daňčí zvěře.

Honitba Velemín

Pachovými ohradníky ošetřena komunikace Skalka – Velemín v délce cca 2,5 km jak v nepřehledných úsecích, tak v souvislém 1 km úseku z důvodů silné koncentrace srnčí zvěře na polích osetých řepkou. Srnčí zvěř se vizualně zdržovala cca 150 metrů od silnice. Úhyn 4 kusy. Neporovnatelné s předchozími roky z důvodů změny migrace zvěře a její koncentrace na pozemcích, kde v předešlých letech řepka nebyla. Prokazatelně v případě neošetření této komunikace by ztráty na srnčí zvěří byly obrovské.

ORP Podbořany

Zúčastnily se 3 honitby, ošetřeno celkem 10 km silnice, u dvou honiteb zafungoval pachový ohradník na 100 %, u třetí honitby došlo ke snížení ztrát na zvěří o 60%.

ORP Louny

Zúčastnilo se 14 honiteb, ošetřeno 21 km silnic. U většiny honiteb koncentrát zafungoval na 100%, po ošetření koncentrátem nedocházelo ke srážkám se zvěří. V MS Březno, které sice v současné době nevykonává v honitbě právo myslivosti (honitba po rozhodnutí soudu prochází procesem uznání) byla mimo jiné za předchozí období zaznamenána srážka 2 ks jezevců, za letošní rok nebyla zaznamenána žádná srážka. Koncentrát tedy funguje i na psovité šelmy.

Honitba Chlum-Třtěno

Lovecká společnost Chlum-Třtěno aplikovala pachový ohradník na silnici 3. třídy z Mnichovského Týnce směrem na Libčevy a to v délce cca 1.5 kilometru. Na této komunikaci probíhala v roce 2010 objízdná trasa silnice hlavního tahu Louny -Most takže tento silniční tah byl silně frekventován.

Po aplikaci pěnového koncentrátu a posléze jeho následného doplnění jsou ztráty zvěře na tomto úseku 2 kusy spárkaté zvěře 1 kus zaječí zvěře. Přičemž jeden kus – srna - byl nalezen cca 1 týden po aplikaci pachového ohradníku, a druhý kus – srnče - bylo nalezeno počátkem listopadu tady dá se říci po skončení účinnosti pachového ohradníku.

Dá se říci, že pachové ohradníky splňují naše očekávání v ochraně zvěře před řidiči a řidičů před zvěří.

ORP Most

Zúčastnilo se 11 honiteb, ošetřeno 19 km silnic. U MS Polerady opět zaznamenán účinek koncentrátu na jezevce, za předchozí období srážka s 2 ks jezevčí zvěře, za rok 2010 žádná. Zároveň byl ošetřen 300m úsek železniční trati, kde za předchozí období došlo ke srážce se 3 ks černé zvěře a 2 srnčí, po ošetření koncentrátem pouze ke srážce s 1 ks srnčí zvěře.

ORP Žatec

Zúčastnilo se 11 honiteb, ošetřeno celkem 30.7 km silnic. U většiny honiteb koncentrát opět zafungoval na 100%, po ošetření nedocházelo za sledované období ke ztrátám. U MS Deštnice, kde hospodář je zároveň pěstitelem chmele a po úspěších při ošetření silnic si na vlastní náklady zakoupil sadu v kufru a ošetřil s ní mladé kultury chmele. Výsledek nad očekávání dobrý, škody, které páchala převážně srnčí zvěř okusováním hlavic chmele se snížily o 75%. U MS Staňkovic na rozestavěném úseku rychlostní silnice Louny – Chomutov došlo k situaci, kdy jedna strana silnice byla oplocena, druhá nebyla. Došlo zde k vážné dopravní nehodě, když černá zvěř v počtu 4 ks se dostala na silnici a zavinila havárii 2 vozidel. Po ošetření koncentrátem ke srážce už nedošlo, později byl plot kolem silnice dostavěn.

V rámci ORP byly ošetřeny v mnoha případech stejné úseky silnic jako v roce 2009, došlo k situaci, kdy za předchozí ani sledované období nebyl sražen ani jeden kus zvěře a na ostatních úsecích silnic v jednotlivých honitbách nedošlo také k žádné srážce se zvěří.

ORP Chomutov

Nejzajímavější jsou statistiky z honitby HS Spořice. Za období od 01. 04. 2008 do 31. 03. 2009 zde bylo na silnici i na železniční trati sraženo 32 ks zvěře, od 01. 04. 2009 do 31. 3. 2010 zde bylo sraženo dalších 17 ks zvěře, za sledované období od 01. 04. 2010 do 30. 10. 2010 došlo k pouhým 13 srážkám. Zdá se, že ORP Chomutov by měla být z hlediska ochrany motoristů před srážkami se zvěří věnována větší pozornost.

ORP Bílina

Honitba Lukov – Štěpánov

Aplikace pachových ohradníků prováděna v roce 2010 poprvé. Ošetřeny nepřehledné úseky a lesní úseky s výskytem černé, srnčí, mufloní a daňčí zvěře. Neevidována žádná srážka.

Honitba Lesy Sever II

Honitba v Českém středohoří s nepravidelnou dopravou (rekreační oblast – pátek/neděle, období houbařské sezóny). Pachový ohradník třetí rok aplikován v lesních úsecích a v nepřehledných úsecích v délce 2,5 km. Z 3 – 4 kusů v předchozích letech po dobu aplikace nezaznamenán na ošetřených úsecích žádný úhyn. V zimním období na sněhu evidována silná koncentrace ohozů černé a daňčí zvěře přes vozovku v místech neošetřených pachovými ohradníky. Pachová pěna aplikována na stromy ve výšce 1,5 metru po cca 30 metrech střídavě na obou stranách vozovky ve vzdálenosti cca 10 m od vozovky.

Ing. Karel Hrouzek,

předseda Podřipského zájmového sdružení nájemců honiteb
Státní správa myslivosti a rybářství MěÚ Roudnice nad Labem

Kamil Plíšek

Státní správa lesů a myslivosti při MěÚ Žatec

Ing. Jan Scháno

Státní správa lesů, myslivosti a rybářství při MěÚ Lovosice

Mgr. Marek Hartych

Státní správa lesů, myslivosti a rybářství při MěÚ Varnsdorf